





լուրերը պատերազմական որոշիչ դեպք մի չեն ծա-  
նուցաներ : Հիւսիսային Հասարակապետութեան  
Լինգոլն նախագահը Ֆիլադելֆիայի մէջ հրապա-  
րական հասկերութի մը ներկայ դառնալով, եր-  
կար ու պատուական ատենախօսութիւն մի ըրաւ .  
ուսկից հետեւեալ կտորները՝ որ նշանակութեան ար-  
ժանի են, մեր ընթերցողաց աչաց առջև կը դնեմք :

«Լինքոլն իրաւացի պատերազմը՝ դարձեալ սոսկա-  
լի է . այն որ այսօրուան օրս կը տառապեցնէ մեր  
երկիրը, հաւասար է իւր տեղութեամբը և իւր  
սաստիկութեամբը ամենէն արեւնալից պատերազմաց՝  
զորս պատմութիւնը՝ արձանագրած է : Եւս պատե-  
րազմը շատ քննա տուաւ մեր երկրին բարօրութեանը՝  
անհամար անշարժ ստացուածոց կործանմանը պատ-  
ճառ եղաւ, ինչպէս նաեւ մարդկային անթիւ կենաց  
կորստեանը . հասարակաց այնպիսի ծանր պարտուց  
և այնպիսի հարկերու (վերլի) պատճառ եղաւ, ու-  
րոց վրայօք ազգը ամենէն զաղափար մը չունէր :

Եւսու ամենայնիւ այս պատերազմը տակաւին կը-  
շարունակուի . . . : Բայց երբ պիտի վերջանայ .  
«Ընեմ կրնար թուական մի նշանակել. վասնզի  
մարդարէ չեմ. բայց այս միայն կըսեմ թէ մեր  
չգրգռեցինք զյիշեալ պատերազմը : Սակայն երբոր  
ծագեցաւ, ընդունեցինք զայն . վասնզի սկզբունք  
մի հաստատուն պահելու, նպատակի մը հասնելու  
պարտականութիւն ունէինք : Երբոր այս նպատակը  
ձեռք բերուի, պատերազմը պիտի վերջանայ : Սա-  
կայն կաղաչեմ զԵւսուած որ արեւնահեղութիւնը  
չգաղարի բայց միայն երբոր այս նպատակը ձեռք  
բերուած է :

«Վաշիտոնը և ամեն ջանք 'ի դործ կը դնեմք  
մեր պարտը 'ի կատար հասցնելու, թէև հարկ ըլ-  
լայ այս բանին համար տակաւին երեք տարի աշխա-  
տիլ : Սովորութիւն չունիմ գուշակութիւններ ընե-  
լու . սակայն կըսեմ թէ Վրէնթ զօրապետը այնպիսի  
օգտակար գիւրքի մը մէջ կը դառնուի, որ պիտի կրնայ  
ըստ 'իմ կարծեաց, քիչ օրուան մէջ Լիւիզիան մայ-  
րաքաղաքին տիրելու» :

## ԸՕԳԸՅԻՆ

Սուրբ Երուսաղէմէն Յունիսի 16 ամսաթուով  
հետեւեալ եղելութիւնը կը ծանուցանեն ձեզ որ հե-  
տաքրքրական և միանգամայն ուշադրութե արժանի է :

«Ըստ 4ին, չորեքշաբթի օր անսովոր արարողու-  
թիւն մի տեղի ունեցաւ սուրբ Զարութեան աշխար-  
համատրան տաճարին մէջ, որու նմանը աղչային

բազմաթիւ չըլլալուն պատճառաւ թէ գերատեսչաց տ-  
խորժակ չունենալուն այնքան աղէկ չգնաց, թէսկտե Լ-  
թօնօրա՝ որ ամենէ կենդանացիալն էր ներկայացման  
մէջ, բազմիցս կը ծախահարուէր, ինչպէս նաեւ նպատա-  
ւորեալն իր գիշերն ըլլալուն :

Հետեւեալ գիշերը ներկայացուցաւ ՀՕՃԱՆՐՆ ԹԷ-  
ԼԱՍԵ (տօն Կրկնօրի) կատարելագործութիւնը Տաճարին  
լեղուաւ, զոր Պ. Էքշեան թարգմանած էր : Այս խա-  
ղը շատ տաք անցաւ . և շատ աւելի աղէկ բան զՀայերէն  
Տօն Կրկնօրի, որուն անձինքը բաց 'ի ձիւտայէ որ Պայ-  
ծաւն էր, զիտուած չէին : Մարքի Եիսկ Պէնկլանն  
էր, Հանքի Պատուական, Փիփեքքո թրեանց, ձիւ-  
տա Սրուսեակ, Լեօնարտա Աղանի, Հօճա Չէրաշի :  
Բաց 'ի զանազան ծիծաղալարժ անցքերէ սա յիշեր որ  
Փիփեքքոյի գուլպայ գործելը և չողովմ ժամացոյցը ծի-  
ծաղելի էր և 'ի վերայ ամենայնի վերջին արարուածի մէջ  
ճարը հատած Հօճային կրկնան դրկած սենեակէն ներս  
մտնելն ու Եիսկի զան տեսնելը, որուն համար ժողովուրդն  
անզսպելի քրքիշներ կը բռնար : Հօճային պաղարիւն  
վարմունքը գովելի էր և առաւել ծիծաղ յարուցանող, ու-  
րու կը վերաբերէին նաեւ ծախահարութեանց մեծագոյն  
մասը : Այս խաղին յորտեւ էր նաեւ ՄԱՀՃՈՒՊԻԹԻՆ  
ՄԻԻԲԵԱՅԱԹԸ կատարելագործութիւնը մէկ արարուածով,  
նոյնպէս Տաճարին, որն որ առաջին անգամէն աւելի ա-  
ղէկ խաղցուած էր, բաց 'ի Մատամէ որ կը կմկմար իւր  
բոլոր մասը :

ԽԵ. գիշերն էր 'ի նպատ Պ. Մ. Մնակեանի, ՄԻՀԸ-  
ԴԱՏ ազգային ողբերգութեան առաջին արարուածը և  
ՄԵՐՆ ՆԵՐՍԵՍ ազգային ողբերգութիւնը, չորս արա-  
րուածով, Պ. Ս. Վանաղեցոյ :

Առաջին մէջ Արագոտն Պատուականն էր, Ատ-

պատմութեանց մէջ դեռ կարգացուած չէ : Հայոց  
եկեղեցին կրնայ այսուհետեւ պարծիլ իւր ընդհան-  
րականութեանը վերայ : Առաջին անգամն է որ խառն  
ազգերէ ու կրօնքներէ բաղկացեալ խումբ մի՝ Հայ  
եկեղեցւոյ օրհնութիւնը կը դառնայ ի նպատ իւր  
հոգւոյ փրկութեանը և ի յաջողութիւն իւր աշխար-  
հային ձեռնարկութեանց : Վաշի Կատմութեանը :  
Հիւսիսային Վերկայի Հասարակապետութեան մեծ  
Ֆրէկաթը Գոնթըրը Լէշըն անուն Զոպպէի նաւա-  
հանգիստը հասնելով ամսոյս սկիզբները, երկրորդ  
նաւապետը 40ի չափ պատուաւոր ու պաշտօնատար  
սպայներով քաղաքս այցելութեան եկան : Բոլոր  
ուխտաւորներ և սուրբ Զախարայ եկեղեցին ամենայն  
ջերմօրհնութեամբ իրենց հոգեւոր այցելութիւնը  
ըրին, և չորեքշաբթի օր սուրբ Զարութեան տա-  
ճարը փրկչական գերեզմանին զնացին յատուկ  
ուխտի . ուր ետանգալին աղօթքներ ընելով, իւրա-  
քանչիւր սուրբ, և ուրիշ զանազան բարեպաշտա-  
կան նիւթեր զոր ծախու առած էին, սուրբ Գերեզ-  
մանին վերայ գրին, և Եստուծոյ պաշտպանութիւնը  
մաղթելէ յետոյ, տեղւոյս Վերկայի հիւպատոսի  
քանչիւր Սրապիօնեան յարգոյ պարոն Ղազարո-  
սին, որ հետեւին ընկերացած էր, աղաչեցին որ  
Հայ քահանայ մի դայ և օրհնէ թէ՛ զերեւնք և թէ՛  
իրենց սուրբ : Ուստի ըստ ջերմ փափագանց իւր-  
եանց՝ զերեզմանի դրան առջև ամենքը մէկէն ծնկան  
վերայ եկած զլսաբաց, և Հայ վարդապետի մը գի-  
մաց խոնարհելով կարգաց անոնց զլսուն սուրբ Ե-  
ւետարանը և իրենց անձանց և բոլոր հայրենակցաց  
համար աստուածային օրհնութիւնը մաղթելով և  
սուրբ Խաչին պահպանելով զիրենք կնքելով արձա-  
կեց : Եւս օրհնութիւնն ընդունէին առաջ՝ յիշեալ  
հայկազուն քանչիւրին հարցուցած էին թէ Հայոց  
եկեղեցականաց ձեռնարկութիւնը ճիշդ է . և իմա-  
նալով առաքելական ըլլալը, և ուրիշ քանի մի հար-  
կաւոր անդիկութիւններ ընդունէին յետոյ, իրենց  
վերջ խոնարհած Հայ վարդապետին օժեալ Եւոյն  
ներքև օրհնութիւնն առին :

Յիշեալ խումբին մէջ վային քանի մի ազգ բողո-  
քականք, պապականք, երկու խափշիկ և մէկ Տեբայ,  
որ զինքը շուտաւորեալ հրեայ կանուանէր : Երբ  
լսեցին թէ ամէն օր սուրբ պատարագ կը մատուցուի  
գերեզմանին վերայ Հայ կարգաւորաց ձեռք, փա-  
փաղ ցուցուցին իրենց անունն ալ յիշատակելու .  
և երբ խօսք տրուեցաւ իրենց՝ հետեւեալ առաւօտու  
պատարագին միջոցին յիշատակելու իրենց բարեպաշտ  
խումբը, սկսան ներքին ուրախութիւնն յայտնել  
ամենախոնարհ ծնարագութեամբ : Կըխոսողանէին

տիղիոս Մ'րատեհտեանու Միքիլայտ Ս. Միքիլանեան,  
որ փառաւոր էր մը վրայ հեծած և սուրբաշատ կ'երե-  
ւէր տեսարանին վրայ և աղափարաց եռանդը կը բորբո-  
քէր իրքով, համարձակ և ուշադրու կերպերով : — Մի-  
քիլայտ ձիւն 'ի տես կանչուած և ծախահարութիւնը :

ՄԵՐՆ ՆԵՐՍԵՍ մէջ, Պապն էր Մնակեան, Թեոփոս  
կայսր Պէնկլան, որ ունէր նաեւ Մեքոմանայ մասը,  
Մեծն Երեմիա Էքշեան, Զարմանգոյալ Սրուսեակ,  
Սմբատ Միքիլանեան, Տեքեմիլանու Մ'րատեհտեան,  
Պապան Զատուկանեան և Կոստանդ Պրեանց : Այս  
խաղին մէջ, կրնամք ըսել, որ ամեն գերտեան աշխատե-  
ցաւ իր պարտը կատարելու, և ըստ պարագայից ծախու-  
հարուցաւ, մանաւանդ Պապ որ քանի մ'անգամ ծա-  
փահարուելով 'ի տես կանչուեցաւ իր նպատարներէ :  
Երբորք արարուածի Սմբատայ և Մեքոմանայ մէջ աւե-  
լի ունեցած անցքը անցեալ տարուան չափ տաք չէր :

ԽԶ. և վերջին ներկայացումն էր ԵՐԵՒԱԿԱՅԱՅԱՆ  
ՀԻԻԱՆԻՆ Միքիլի 'ի նպատ Պ. Յ. Չէրաշի կատակեր-  
գակ գերատեսչի : Սոր մէջ Առկան՝ նպատարեալն  
էր, Թուանքն Սրուսեակ, Պէիլն Սղանի, Անճիլի  
Պայծառ, Լուիզոն Թրեանց, Պէրալտ Էքշեան, Գի-  
անդ Մնակեան, Տիառնարիւս Պէնկլան, Թովմաս  
ինչպէս նաեւ Բիւռլիոն Զատուկանեանց, Յիթորան ՄԷ-  
րատեհտեան որ ունէր նաեւ Տրոֆիմուայի գերը,

Խաղն սկսելէն առաջ Պ. Պէնկլան նախերգ մը նուա-  
գեց, բայց երբը երաժշտութեան հետ աղէկ չէր ընկերա-  
նար : Ասոր հետ զանգեղն սկսաւ, զոր կրգեցին Պ. Պ.  
Էքշեան, Պատուականն, Մնակեան, Մ'րատեհտեան  
և Թրեանց, և կրկնուեցաւ ծախահարութեամբ :

Կատակերգութեան մէջ, նպատարեալը Առկանի  
մասով, Մանասեանի վար չէր մնար կ'ըսէին ոմանք, և

անկեղծաբար թէ, եռամեայ պատերազմը սկսելէն ի  
վեր ըրած բոլոր յաղթութիւններն՝ չէ թէ իրենց  
սուրբունն՝ այլ Վրիստոսի ամենայաղթ զօրութեանը  
կուտան . և կը յուսային որ այսուհետեւ աւելի զօրա-  
ւոր պիտի ըլլան սուրբ գերեզմանի օրհնութիւնը  
Հայ եկեղեցականի մի ձեռք ընդունելով . եղիցի՛  
ըստ հաւատոյն : Երթալու ժամանակ չմոռացան  
Վրիստոսի դանձանակին մէջ ձգեալ ինկան փոք-  
րիկ լումայն իւր մոմալին :

Սուրբ Զախարայ վանքը եկած օրերնին՝ արժանա-  
պատիւ և ազգածանօթ լուսանկար Եսայի վարդա-  
պետին քով զալով խիստ մեծ փափագանք ծախու-  
առին քանի մի սրբազան տեղեաց լուսանկար պատ-  
կերները . զորս իբրեւ ճշմարիտ մասունք, մանա-  
ւանդ թէ եկեղեցականի մի աշխատութիւնները ըլ-  
լալուն, ջերմօրհն սրտիւ ընդունեցին : Իրենց  
կրօնական զաղափարները բոլորովին քրիստոնէական  
ճշմարտութիւններ կը պարունակէին, անխառն որ և  
է կրօնի արատ բերող կիրքերէ, բոլորովին հակա-  
ռակ այն միսթոնարներուն որ Երեւելք եկած իրենց  
բուն եկեղեցւոյ զգայմանցը ներհակ միջոցներ ի  
գործ կը դնեն, ի զայնազգութիւն արեւելեան ե-  
կեղեցւոյ :

Կոստանդնուպոլսոյ Երեւել հանգիսին Չիւրոգ-  
թուոյն մէջ հետեւեալ բողոքը կը կարգաւորէր . զոր  
Ժամանակ հայրենաւէր հանգէսն ալ հրատարա-  
կած է, Երկին ծանր ուշադրութեանը արժանի  
գրուած մի ըլլալուն համար :

### ԲՈՂՈՒ ԱՌԱՋԻՆ

Ժամանակ մը 'ի վեր, մանաւանդ վերջին օրերս տա-  
րուածայնութիւն կայ Երեւելի խմբագրողի վրայ թէ ևս  
Հայաստանեայց ուղղափառ սուրբ եկեղեցւոյ զէմ նորա-  
ձայն վարդապետութիւններ հնարած ըլլալով, Կրօնա-  
կան համագումար ժողովով մը դատաւարաւորեալ վնդ-  
ւած եմ եղեր . և այս մտք քանի մը պարբերականնե-  
րու նիւթ եղած եմ, իր թէ դատաւարաւորուած և Հայ-  
աստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ խորհրդած զաւակը և  
հոռմէականներին վարձատրուելով Հայ ազգը 'ի հոռ-  
մէականութիւն առաջնորդող ձիւն 'ի մը եմ, և այլն :

Թէսկա այս տարածայնութեանց, ամբաստանու-  
թեանց և զրպարտութեանց զէմ ժամանակ ժամանակ  
պատասխանած եմ և հակառակորդներէս այս զրպար-  
տութիւնները իմ վրաս տալուցանելու քանի քանի ան-  
գամ պահանջելով իմ անմեղութիւնս պաշտպանած եմ,  
սակայն ինչպէս կըրնի ինչորք իմ և իմ հակառա-  
կորդներուն մէջ եւրոյ յաւելուած՝ անտարակոյս բա-  
րեւմտ հասարակութիւնն ալ զայնմակիլ կըսուի . զի-

միշտ իր ծիծաղալով կերպերով քրքիշներ կը պատճա-  
հէր ժողովրդեան մէջ : Խաղը բաւական յաջողած էր և  
հանդիսականներին ալ հանուած, նպատարեալը բազ-  
միցս 'ի տես հրաւիրուած և ծախահարութեամբ աղաւ-  
նիներ նետուած իրին :

Հետեւեալ գիշերը պիտի տրուէր 'ի նպատ Պ. Թ.  
Պատուականի ՀԱԵՏԻ, ՅՈՅՍ, ՍԷՐ Թատրերգու-  
թիւնը ԴԱԹԻԼԻ ՆԷՅԱՍ ԵՆԶՐԻ ՖԱԼԷՋ Տաճարէն կա-  
տակերգութեամբ . բայց գերատեսչական ընկերութիւնը,  
թատրոնի տնօրինաց հետ տարբերութիւններ ունենալով  
և չկրնալով յաջող վերջ մը տալ, ետ մնաց այս ներկայա-  
ցումը :

Հոս կը ըննենան ներկայացումները, որոյ վրայ այնքան  
խօսելէն ետք կ'արժէ որ քիչ մ'ալ գերատեսչաց վրայ խօ-  
սինք :

### ՊԻՓԻ ԶԵՐԵՆԻՐԷ

1) Իբր օրինակ իր հետաքրքրական կերպերուն, հե-  
տեւեալ համառօտ ծանուցումը կը դնեմք հոս, որն որ  
իւր ներկայացման գիշերուան համար ելած Յայտարա-  
րութեան մէջ դրած էր, եւ որ շատերուն հաճութիւնը  
կը զրդէր :

«Մեծարգոյ Հանդիսականք,

«Յայտարարութեանս պղտիկ ըլլալուն ներեցէր . ե-  
վեթօք ստակ ջուրն որ մեծ շինել տամ, մեկ կողմանե-  
ալ կը վախճամ որ Եստրեմոնի խօճային սա առածը  
վրաս ջիւակցեցէր Պալուդոյ պիւնիւր անձն, իշխե՛ն ե-  
փե՛ն եօգ : Երբ ձեր ներկայութեամբ բարեհաճիք  
նուաստիս երեկայրք պատուել, մեծապէս շնորհակալ  
կ'ըլլամ, իսկ երբ ոչ՝ փոքրիկ իմ շնորհակալութիւնս  
կը յայտնեմ, եւ կը ցաւիմ զժաղող վիճակիս վրայ :  
Այսչափս կը բաւէ :



աւամ որ երկրի վրայ չտեսող և չհանձնող անձինք աւտուտ հատրուէ մը հրապարակելով զիս պախարակելու և զըրօթիւնս ձեռք չառնողներն անդամ յանդէտս 'ի լրոյ դատելու վրայ են, որուն հետեւութիւնը աղէկ բան մը ըլլալ չերեւիր: Ասանկ անտուգութենէ ազատելու համար հարկաւ երրորդ մը կը հարկաւորին, որ իմ ու հակառակորդներուս մէջ եղած ընդդիմութեան խնդիրը լուծէ: այս երրորդն ալ անտարակոյս կը ընտանիս ժողովն զատ մէկը չկրնար ըլլալ:

Ես երեք և չորս անգամ է որ խնդրադիր կեղծեմ առ կրօնական փողովն, ինչպէս որ ծանուցած էմ Երեւանի 13 թուոյն 15, և իմ վրայս եղած տարածայնութիւնը, ամբաստանութեանց և զբարոյութեանց լուծումը կը խնդրեմ. իմ բոլոր գրեւորներուս քննութիւնը առաջարկելով որ մի և մի աչքէ անցունեն, և եկեղեցւոյ գէմ բան մը թէ որ կայ ցուցունեն: Եւ կատարեալ վատահո թէ ունենալով որ խնդրոյս անշուշտ ունենալը կը լըլըսն, Երեւանի 7 թուոյն վերջն ալ ծանուցիր եմ որ խնդիր գէմ եղած զբարոյութեաններուն պատասխան տալը կրօնական ժողովոյն կիցնայ: Բայց կրօնական ժողովը այս ընթացքի խօսքով զիս անպարտ և անդատապարտ ծանուցաւ մը կը ցուցնէ. բայց զբոթեանցս պահանջմանը համեմատ մինչև ցարդ բան մը չընեն: զատ, զբարոյ պատասխան մ'ալ չտուաւ: Այլ խնդիր չիլի աշերիր քննել կրօնական ժողովոյ այս ընթացքիս պատճառն: Եւ ինչպէս ինչ, առ ընդհանուր Ազգը բարեբեւ և խնդիր եղած անխառնութեան հետեւ ցում խնդրել: Ահա անխառն հոս կը գնեմ առ կրօնական ժողովը զիս երեք գրութեանցս պատճէնները: (1)

Սուրբ եկեղեցւոյ օրէնքը և կանոնը կը պահանջէ որ մեղքեալ սխալներ մը ետեւէն պիտի չըլլի հոլիւ եղովը: Իսկ ես որ ինքն չլիտնալով մեղքեալ եմ եղեր՝ իմ հովիւիս ետեւէն կը շարժեմ որ զիս իմ անգիտութեամբ խնդր մը ծանուցարէն դարձնէ. երբ անկիս իմ վրաս չըլլար՝ զիս ձեռք բերելու, զրկելու և եկեղեցւոյ փորձելու ածելու հոգ չընէր. ալ այսուհետեւ ինչ կը մնայ խնդիր, որո՞ւ կրնամ հասցնել իմ ձայն՝ աղաղակաւ. ահա ընդհանուր Ազգիս կը բողբեմ. թող հասարակայն իրիզն և ողջմտութիւնը զիս դատէ:

Եկեղեցւոյ սուրբ Հայրերը մեղքութեան մէջ լինողներուն քարոզութիւնը կամ զրուածքը կը տեսնեն նէ, կը կանչեն մեղքեալը և վատաբար հաստատելով անոր մեղքութիւնը՝ իրեն յետ կոչել կուտային. և թէ որ յաւանքեր նէ կը դատապարտէին. ասանկ բան մը եղած կայ մի մինչև հիմա խնդիր համար որ դատապարտելոյ վճիռ առած ըլլամ, ինչպէս որ հակառակորդներէս կը զրարարեմ. հիմա ես ինքս՝ թող լսէ իմ ընդհանուր

(1) Դամակները զանց քրիմը նրատարակել:

### ՀԱՆԴԻՍ ԶՐՈՐՀՆԵԱՅ

Զրօրհնէք՝ որ մի է յեկեղեցական արարողութեանց որպէս այլոց քրիստոնէ՛յ մէջ՝ նոյնպէս և մեր ազգումը կատարում է ամենայն տարի անխափան Յայտնութեան տօնի օրումը, 'ի խորհուրդ տեղական Մկրտութեան. բայց աւելի հանդիսաւոր կերպիւ կատարում է այն քաղաքացի մէջ, ուր քրիստոնէից և եկեղեցւոյ բազմութիւնը կան, և ուր գտանում է գնացուն ջուր կամ գետ: Գետոց վերայ կատարելն զայս արարողութիւնս՝ նոր ինչ չէ՛, այլ հին է յոյժ, և սխալած է անշուշտ 'ի ժամանակաց անտի Առաքելոց: Յայտնի է այս և յերեւոտակմանակ նախնի քրիստոնէից սովորութենէն, որը (որպէս յառաջ ասած ենք) այսօր իսկ պատճառաւ մի օրում ('ի Յունուարի 6) յետ կատարելոյ Բեթղէմի մէջ զԲրիտանոսի Տեառն միւրոյ Գնդեան տօնը, գնում էին թաղմութեամբ 'ի Յորդանան:

Հայաստանեայք ևս յառաջին ժամանակս շատ տեղերում գետոց վերայ կատարում էին զայս սրբալիցաւ արարողութիւնս հանդիսապէս, մանաւանդ երբ գետ խոր տակուած չէր նոյա իշխանական գաւազանն, երբ գետ կանգուն կային Հայաստանի մարդաշատ քաղաքքն և սրայծառաւն հոյակապ եկեղեցիքն և վանքոյքն, և երբ գետ վտարանդի էին եղած մեր սիրելի հայրենակիցքն զրիւկելով յերեւոյց բուն բնակութեանց: Ո՞ր գիտէ, որպիսի մեծաշուք հանդիսիւ կատարուէր Զրօրհնութիւնն Անդ մէջ Անուոյ ասեմ՝ այս բազմաթիւ թաղմանման մայրաքաղաքի, որ հարցոյն մը գեղեցկաւ չէն եկեղեցւոյ և դռնուղի մոզեցած պարտաւոր զարդարուած էր, որ պարսպօր և բարձրաբերձ աշտարակօր ամրացուցուած էր, և որ աւելի քան զհարիւր հազար տուն՝ բնակիչ ունէր: Ո՞ր գիտէ, որպիսի և որքան

ազգս, որուն 50 տարի է 'ի վեր իմ ամենատկար վիճակովս ծառայելու յանձնառու եղած էմ, և քանի՞ քանի գէպերու մէջ որ իմ հայրենի եկեղեցւոյս յայտնապէս վտանգ դառն երկիւղ կար՝ թէ՛ զրով և թէ՛ բանիւ պէտք եղած ջանքը իմ կողմանէ՛ս չեմ խնայիր, ինչպէս յայտնի է ճանարտաւորաց. այո՞՛ ևս ինքնս հիմա որ մեղքեալ կամբաստանութիւն, անձամբ կը դիմեմ առ այժման Հարս սուրբ եկեղեցւոյ. և իմ դատ անասն կը թողուն. . . : Զկրցայ մեկնութիւն տալ կրօնական ժողովոյ այս ընթացքին. բայց խնդրոյս գտած տարածայնութիւնը զիս կը շնորհակցեն, և բարոյութեամբ շատ բարեմիտ անձինք առանց զիտնալու թէ ես ազգատիկ տանա մէջ վախուած տառապեալ մէկն էմ. և թէ մեղքս վարդապետութիւն մը քարոզիլ տարածել ուղիւ, գրութեամբ միայն պիտի կրնամ ընել. և առանց սրտ չիլով թէ իմ գրուածոցս մէջ մեղքութիւն կոչ թէ չլոյ՛ս՝ կրնան զիս մեղադրել և բամբասել, անոր համար զի մեյրի առ կրօնական ժողովը իրաւաւոր ազգիս որ իրաւունքը 'ի լոյս հանէ հասարակայն միտմտութեանը համար:

Կրօնական ժողովը՝ որուն միայն յանձնուած է այս գործը յԱստուծոյ և յազգէն, ակամք չկանցի թաւանջանացս, հիմա իմ սիրելի ազգիս կը դիմեմ կը խնդրեմ որ անկողմնապաշտելով և առանց տրիշ որ և է անհամութեան քննեն իմ ներկոյ բողբոս. արդարաւ յի՞ է թէ անխառն թող խնանան. ևս իմոյս ծեր և տառապեալ վիճակիս մէջ այս աղէկս կը մատուցանեմ արդարաւոր հայրենակցացս, որ ինչ դատաստան որ ընեն իմ վրաս, իողծի մտք ընեն, և հանդիսեալ աշխարհի մէջ Բրիտանոսի ահեղ դատաստանին առջև հաշիւ տալու պարտականութեամբ ընեն: Այսուհետեւ ես անպարտ եմ. և եթէ ծերութեանս մէջ Աստուծոյ սարգեւելովը առնեմ՝ ալ աղբիւմ, դարձեալ իմ կիսնացս տարապեալ օրերը Հայաստանեայց ազգայնաւոր սուրբ Եկեղեցւոյս և հայրենի ազգիս պիտի նստիմ, անոնց վտանգները պատահարաց գէմ գնելու Զանալով իմ զրչիս ծառայութեամբը առանց նկատելու որ և է տաւաճայնութեանց:

Բայց թէ որ իմ այս դատարար հաստատման չտեսնուի, Աստուծոյ ահեղ ատենին կը յանձնեմ. և աղբիւս ապագայ սերունդին կը բողբեմ որ իմ ու արդի կրօնական ժողովոյ մէջ եղածը վասն Աստուծոյ և վասն հայրենասիրութեան դատեն. թող ապագայն յայտնէ արդարութիւնը և նախնիները որո՞ւ վերաբերիլը. ևս հիմակուան նախատանայ՝ հայաճանայ և թշնամանայ համբերութեամբ և սիրով կը տանիմ, ինչպէս որ վայելէ Բրիտանոսի ճանարտ աշակերտ ըլլալու վախաբողի մը, անոր անտուր բերանովը երանութեան արժանաւորելու բերկրալի յուսով:

Հոգեհորդ գրեւորութեամբ՝ ցնծութեամբ և մխիթարութեամբ լցուեմ էին նոյն մայրաքաղաքի բարեպաշտ բնակչաց սիրտքն, երբոր տեսանում էին նոքա զհազարաւոր սրայծառազեկաւ եկեղեցականքը՝ խաչէք, խաչվառք, բուրվառք, ջահէք և այլովք նուիրական զարդքք և սպասիք, Ախուրեան գետոյ ալիներում դատ դատ համահաւաքուած 'ի կատարումն այս սուրբ արարողութեանս:

Յանկալի է ապաքեն՝ որպէս մեղ, նոյնպէս և ամենայն հարազատ որդոյ Հայաստանի, իրականաւ տեղեկութիւն ունենալ 'ի վերայ այսօրինակ ազգային ծիսից՝ ընդ որս և քաղաքական սովորութեանց, բայց, աւա՛ղ, մեր նախնի մատենագիրքն և հայրեն այնպիսի իրաց վերայ առանձին մանրապատում յիշատակութեան չեն թողած, կամեթէ թողած են նոքա, այլ չեն կարողացած յամենաճախ ժամանակի յանդուրժ ժանիքներէց ազատելով զայնս՝ մինչև առ մեզ հասուցանել:

Արիստակէս Լաստիվերտցին՝ որ ծաղկեցաւ մատաւաներով դարումը, և յետ նորա Մատթէոս Ուսուցիցին որ ծաղկեցաւ երկոտասաներով դարումը, և Վիրապոս Գանձակցին և Վարդան Բարձրբերդային՝ որք ծաղկեցան երեքտասաներով դարումը, իւրեանց պատմաւորութեանց մէջ յիշատակում են միայն զայն հրաշալի Զրօրհնէքը՝ զոր յամի Տեառն 1022, Վասիլ Բ. կայսրն Յունաց իւր առաջը կատարել տուաւ մեր Պետրոս Ա. Լաստիվերտցին Տրապիզոն քաղաքումը՝ Փոսիս (Ճորոխ) գետոյ վերայ, ըստ ծիսի Հայաստանեայց եկեղեցւոյ: Ընթերցանէք՝ եթէ ցանկանան զիս թէ ինչպէս եղեայն, կարճ չեն կարողալ զնախնի յիշատակիւ պատմաբանից զբեանքը: Մէք կամեմք եմք զինչ այս տեղ զնկարագրութիւնը այն մեծահանգէս և վառաւոր Զրօրհնութեան որ կատարեցաւ յամի Տեառն 1211,

— Կոստանդնուպոլսոյ Կիլիկիա պատուական հանդէսին Յունիսի 20 թիւէն հետեւեալ ազգային լուրերը կը քաղեմք:

«Ամմաթիոյ տէր Արիստակէս քահանայն բողբոս գրով մի յայտնելով թէ Մասիս լրագիրն իր 643 թուոյն և Մեղու հանգէսն 343 թուոյն մէջ իր ընտանեայց պատուոյն գէմ խել մը զբարոյութիւնն, ներ գրեր են, որոշուեցաւ անոր բողբոսին իմաստն ամփոփելով Լաւրէր գրեւ առ Բարձրագոյն Ղուոն և խնդրել որ նոյն թերթեւուն մէջ Արիստակէս քահանայի գէմ գրուած յօդուածներուն քննութիւնը յանձնուի որու որ անի է, որպէսզի յիշեալ քահանային սրտիւր տեղը դայ՝ եթէ սառուղիւ զբարոյութիւն է՝»:

«Զորքը լրագրի օրն (Յունիս 17) ազգային Վարչութեան կողմանէ Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց արժանապատիւ Միաբանութեան ուղղուեցաւ Երուսաղէմի Պատրիարքական ընտրութեան համար արգէն 'ի պատրաստի եղած երրորդ անօրէնութիւնը և նորընտիր Տեղապահին հաստատութիւնը կոնդակել»:

Ուրախ սրտիւ իմացաւ թէ Յոպպէի մէջ Բուսիւ և Ամբիկոյ Միացեալ Նահանգաց հիւպատոսութիւնը Մուրատեան մեծարդոյ Սիմօն աղային յանձնուել է, որ բարեհամբաւ, զործունեայ և խոհեմ անձ մըն է, ու ամեն կերպիւ արժանաւոր այս պատուաւոր պաշտօնին:

Հայտնի է որ մինչև ցայսօր Վ. Պօլսոյ Բաղաքական ժողովոյն գիւնաւատունը բաց էր ազգային լրագրագետաց համար, որոնք համարձակ կերթային այն տեղ և իրենց ուղած արձանագրութիւնները քաղելով կը հրատարակէին: Այժմ կը լըլըսն թէ ազգային մեծարդոյ Վարչութիւնը յետ այսօրիկ այս թոյլտուութիւնը պիտի չընէ լրագրագետաց. և այս բանին համար 'ի հարկէ օրինաւոր պատճառ մի պիտի ունենայ, որ առայժմ անձանթ է մեզ:

Բեգերդպուրի մէջ քանի մը ամիսէ 'ի վեր հայրենի շաքաթական պատուական թերթ մի կը հրատարակուի Հիւսիս-Միւս բազմալէզ լրագիր անուամբ: Այս թերթին հրատարակիչն է արժանապարգ պարոն Ս. Պատկանեան ազգասէր երիտասարդը, որ իւր խոհական և իմաստալից գրուածներով շատ օգտակար ծառայութիւններ պիտի կրնայ մատուցանել ազգային ճամբարի յառաջադիմութեանը:

Հիւսիս-Միւս բազմալէզ լրագրին տարեկան գինը 6ուկէս մանէթ է կանխիկ վճարելի:

Միս մայրաքաղաքումը, յառաջկայութեան բարեպաշտ թաղաւորին մերոյ՝ Լեոնի Բ. Զայս նկարագրութիւնս առնում եմք 'ի յիշատակարանէ մի օտարադէպ հեղինակի, այն է՝ Վիլիբրանդ անուն Գերմանացի վարդապետին, որ քանի մի Լատին իշխանաց հետ 'ի միասին առաջկայ գտանուած էր նոյն հանգիսին՝ ըստ հրաւիրանայ թաղաւորին:

«Յայտնութեան տօնի օրումը, ասում է նա ինքն Վիլիբրանդ, եկաւ մեր 'ի բազմաբնակ քաղաքն Սիս, ուր հրաւիրած էր զմեզ Լեոն թաղաւորն՝ զիւր տօնի հանդէսը ցուցանելու համար»: Եւ ապա, յետ պատմելոյ թէ ինչպէս զճաղագրացի օրը մինչև յերկոյ անտաղ և անձաշի (այսինքն՝ ծովապահութեամբ) անցուցին Հայք, և թէ ինչպէս յերկոյն պատարագ մատուցանելով՝ լուրը զիւր հոգեյն 'ի կատարումն Աստուծային պաշտամանց, սխալմ է զԶրօրհնաց նկարագրութիւնը առնել՝ այսպէս:

«Յառաւուսուն իշխան ամենին յեղր գետոյն (գետի դրաւը) որ քաղաքի մօտ էր, և Լեոն թաղաւորն իշխաւ այսպիսի կարգաւ: Ինքն նստաւ մի բարձր և ահիպաւ ընտց երկվարի վերայ. և արձանի պաշտօնեայք ուրոյն ուրոյն զօջակներով՝ զարդարուն ձիոց վերայ հեծած՝ կարգ ըստ կարգէ գնում էին յառաջը. և հազար քաղաքի զօրականք շրջապատած էին զթաղաւորը: Զհետ նորա զալիս էր Ուրբէն՝ թաղաւորի Երկրորդն՝ հանդերձ նոյն աշխարհի աշխուկանքն: Երբ որ այս պիտի դատարարութեամբ և հանգիւս մօտեցան սորա յայն գետոյն, զնուորական դասին՝ որք զարդարուած էին ըստ ամենայն վայելչութեան, միաբերան ձայն արձակեցին. «Սուրբ թաղաւոր»: Նոյն ժամայն և բարեպաշտ թաղաւորն իշխանով յերկվարէն՝ հնամար փողը և նուագարանաց զնոյն հասաւ յայն չքեղազարդ



—Մանչեսթերի Լեյքսայդուհի անուն պատուական լրագիրը՝ իւր հետքերը թողնելով մէջ կը ծանուցանէ, թէ յիշեալ շահաստան քաղաքին մեծահարուստ և համբաւաւոր վաճառական պարոն Քրեյքեր անդղիւցին՝ ցանկալով նպատամարտը ըլլալ Լեյքսայդուհի զոյնյառաջագիծութեանը՝ բարեհաճեր է նոյն լրագրոյն բաժանորդ դրոյիլ 20 օրինակաց համար։

Այս վեհաճանական օգնութիւնը, որ անդղացուց մարդասիրական բնաւորութեանը նոր ապացոյց մըն է, պատիւ կընէ ոչ միայն յիշեալ նորահաստատ ազգօգուտ լրագրոյն, այլ և բոլոր Հայոց ազգին, և մասնաւորապէս Մանչեսթերի փոքրածիւ Լայ հասարակութեանը։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԴՈՒՄ 8 ՅՈՒՆԻՍ

Քաղաքականութիւնը հանդարտ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, մասնաւոր յորմէ հետեւ իմացուեցաւ որ առաջիկայ տարեկան պատերազմ մի պիտի չըլլայ։ Ուստի Բարձրագոյն Դրան ուղարկութիւնը ամփոփուած է միայն ներքին զանազան բարեկարգութեանց վերայ, որոնք օրոքսօրէի ի գործ դրուելու վերայ են ի բարբոթութիւն խնդրատարնի բոլոր բնակչաց։

—Ուստաց օգոստոսի կայսեր բանակի օգնականներէն մօտիւ խնամքի է ցոյց տրուելու տէրութեան գեղական կարգեցաւ (Բարձրագոյն Դրան քով փոխանակ Նովիկով ասպետին)։

Հայտնի է որ յիշեալ զօրապետը ասկէջ քանի մը տարի յառաջ Վ. Պօլսի եկած է ի շնորհաւորութիւն գահակալութեան օգոստոսի Լուսիւնը Լազար Սուլթանին ի կողմանէ Լազարապետ վեհափառ կայսեր ամենայն Ուստաց։

—Ուստաց գեղականատան նախորդ առաջին թարգման վեհափառ քիւր Լաբիրօրուսին՝ Սէփիտի կարգին երկրորդ աստիճանի շքանշանաւ պատուեցաւ։

—Սեփաւոր Սարիփիս Պալատին Հայն սեղանաւորը, որ Լաւորիոյ տէրութեան հպատակ է, աւստրիական դպրոցի մը հիմնադրութեանը յօժարամիտ գործակից ըլլալուն համար, Դրանչիսոս Զովսեփ վեհափառ կայսրը հաճեցաւ Պալատին այսինքն Պէյի տիտղոսը շնորհելու անոր։

—Վեհաստան թէ, բարձրագոյն Բուզա իշխանը ցանկալով՝ առ Բարձրագոյն Դրան ունեցած իւր անձնանուէր զգացմանը նոր ապացոյց մի տալ, միտք ունի Սուլթանաբեյի զինուոր գերդաստան, ներէն 24 երիտասարդ յուզարիկ ի Վ. Պօլսի որպէսզի կայսերական պահապան զօրաց (Սիւհաշուրան) մէկ մասը կազմեն։ Այս ընտիր երիտասարդները

գեղեցիկ վրանը՝ զոր յատկապէս նորա համար պատրաստած էին յառաջուց։ Եկին ապա և եկեղեցականներն Հայոց և նոյա Կաթողիկոսն թափառական փառօր։ Եկաւ և Յունաց Պատրիարքն իւր արդի կնեւով և սկսան զգետնել ջուրը օրհնել։ Կարդացին Սուլթանն Հայրէն և Զոնարէն, և զիսալը ի յուրեք գետի մէջ, և մի աղանի ևս թուրքին յաջ կողմանէ։ Ի նոյն ժամու և մի ոմն մտանելով ի միջին տեղը՝ բարձր ձայնիւ աղաղակեց։ «Կեցցէ թագաւոր մեր յախտեան»։ Եւ ապա, երբ որ կրկին ևս աղաղակեց։ «Զօրացցի և բարձրացցի Քրիստոնէութիւն հասօրէն»։ ասանքն ի մի բերան աւացին։ «ամէն»։ Յայնմամ թագաւորն, և այլք ևս նորա հետ ջուր առին և սրտիցն իւրեանց վերայ։ Իսկ Ստորիքն՝ որը անդ կային, մերկ լուացուէին ջրի մէջ։

«Երբ որ կատարուեցաւ Զօրհնէքն, եկեղեցականքն դարձան յիւրեանց օթեանը։ Իսկ թագաւորն՝ այլոց հետ ի միասին գնաց ի գրօսանաւ։ Բանդի ոյս քաղաքիս մօտ շինել տուած էր նա մի ընդարձակ գրօսանայ տեղ որ թէ որքան զուարճալի էր և վայելուչ՝ կարող չեմ գրով պատմել։ Անդ աղտուականայ որդիքն շինախաղութիւնը և նիգալաւարձութիւնը արարին»։

Այսքան է ահա Վիլիբրանդի պատմածն Զօրհնաց հանգիսի և արարողութեան վերայ։ Բայց խօսելով նա նոյն յիշատակարանութեան և Լեւոնի վեհաճանական մարդասիրութեան վերայ՝ յաւելցում է և զայս։ «Երբ որ Յայտնութեան տօնի օրերն վերջացան, պատուով արձակեց զմեզ մեծ թագաւորն։ Եւ մեր երանելով ի Սիս քաղաքէն՝ գնացաք շրջեցաք յայլ քաղաքս՝ յորս տիրում էր Լեւոն և ապա եկաք յԱրաբսկէ կոչուած աւանը, զոր նա ինքն Լեւոն շնորհած էր Աւամանայ, վասնզի շատ սէր ունէր նոցա վերայ։

Մ. ՄԱՐԿԵԱՆՅ

իրենց ազգային զարգացումը զգեստներով հագուած պիտի ըլլան, և ամականին՝ Սուլթանաբեյի իշխանութեանց կառավարութիւնը պիտի վճարէ։

Հայտնի է որ բարձրագոյն Բուզա իշխանը Վ. Պօլսի գտնուած ժամանակը շատ առատաձեռն նուէրներ բռաւ։ որոց մէջ նշանակութեան արժանի է Լաբիրօրէի Վէյի շնորհած մէկ միլիոն զուարճի գումարը, ի վարձատրութիւն իւր վաղեմի բաղձմեայ ծառայութեանց իրեն Կաթոլիկ Բէհիա Սուլթան վարչապետի իշխանութեանց։ Կը հաստատեն նաև թէ Լաբիրօրէի Վէյը, որ այժմ Սամուի իշխան է, 10 հազար զուարճ ամսական թոշակ պիտի ընդունի ցիւանս իրեն վարձատրութիւն վերոյիշեալ իւր ծառայութեանցը համար։

—Օգոստոսի Սուլթանը երկուշաբթի օրը Բ. Դուրը գնաց։ ուր տեղեկագիր մի կարգացուեցաւ կայսերութեան բարեկարգութեան վերայ։

—Պարսից գեղական վեհափառ Սիւրէա Շիւսէին իւրեք պատիւ ունեցաւ այսօր վեհափառ Սուլթանին ներկայանալու։ յորմէ մեծ սիրով ընդունուեցաւ։

—Օգոստոսի Սուլթանը՝ ի վարձատրութիւն հատարում և օգտակար ծառայութեանց արքունի ճարտարապետ վեհափառ Պալատին Սարգիս Էփէնտին, հաճեցաւ մարդասիրաբար երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեան առաջին աստիճանը (սանիյէ սընքի) ելվել միւլթիմայիլ) և Օսմանի կարգին շնորհող աստիճանի շքանշանը շնորհելու անոր՝ հանդերձ Պէյի պատուանշանով։

Հիշեալ Սարգիս Վէյին կրտսեր եղբորը մեծարդոյ Յակոբի Էփէնտին ևս Սէփիտի կարգին երրորդ աստիճանի շքանշանը շնորհուեցաւ։

—Հոռմէական երեւելի Հայ սեղանաւորներէն վեհափառ Սիւրէիս Զօհանէտ Էփէնտին իւր յատուկ ծախիւքը նոր եկեղեցի մը շինել կուտայ Եփէնտի մէջ։

Այս տաճարին հիմնադրութիւնը անցեալ շաբթու կատարուեցաւ հոգեւոր շքեղ հանդիսիւ և ի ներկայութեան Հաստեանի նախագահ արքեպիսկոպոսին։

—Լազարի Վարչութեան խոշոր վեհափառ մեծ պալատաւոր միշտ ճշմարիտ ազդեցութեան Բեւալտե անցեալ ուրբաթ օրը այսինքն Յունիսի 26ին ընդհանուր ժողովը կարող եղաւ օրհնաւոր նիստ մը ընել իւր անդամաց մեծագոյն մասին ներկայութեանը, սակայն տուրքի խնդրէն ի զատ ուրիշ գլխաւոր գործ մի չտեսնուեցաւ։ Տնը Լաւորուած որ տրոց հաւաքումը նոր գծաւորութեանց տեղի չտար։ Վասնզի առանց դրամոյ՝ ազգային բարեկարգ վարչութիւն երբեք չկրնար ըլլալ։

ՅԱՆԱԶԱՆ ԵՆՈՒՄ

Զմիռնիա, 11 Յունիս։

Նահանգիւ ընդհանուր կառավարիչ վեհափառ Պալատի վաշտն շնորհաբար օրը Պէրուս անուն օսմանեան պատերազմական շրջանաւոր, վերադարձաւ ի Վ. Պօլսի, ուր առժամանակեայ կերպիւ գայած էր։

Նորին Վասիլ թեան շնորհաբար զաւուստը, ի ձայն թիղանօթայ ողջունեցաւ և մեծ ուրախութիւն պատճառեց քաղաքիս հասարակութեանը։ որ անհամբերութեամբ և բազում փառաբանք կը սպասէր իւր բարեգութ ընդհանուր կառավարչին վերադառնալուն։

Իրավիճակ քաղաքական և զինուորական գլխաւոր պաշտօնատարները, զանազան հասարակութեանց արդապիտաններ, նմանապէս օտար տիրութեանց հիւպատոսները փութացան այցելութեան երթալու վեհափառ Պալատի վաշտն անոր ողջամբ վերադարձը շնորհաբար համար։

—Պարսից վեհափառ Նասէր—Խոսիս Դահին ծնողեան տարեդարձը անցեալ ամսոյ 30ին երեքշաբթի օրը արտաքոյ կարգի փառաւորութեամբ կատարեցաւ քաղաքի Պարսից հիւպատոսարանը։ Զինի սովորական այցելութեանց որոնք բոլոր օրը տեւեցին, երեկոյն մեծածախ հացիկերով մի եղաւ Պարսից հիւպատոսարանը, որ մրտնինքնով զարդարուած ու անհամար կանթիւններով լուսաւորուած էր։ Երկու հարիւր հոգի շալի մանակից եղան այս հացիկերով և Պարսից մեծ ծառու հիւպատոս Ապաա Գուլի խանը մեծ մարդասիրութեամբ վարուեցաւ ամենուն հետ։

—Հինգշաբթի օրը, որ սրբոյ թարգմանչայն մերոյ Սահակայ և Մարութայ տօնախմբութիւնն էր, քաղաքիս

ստոր Մարութան բարեհաճութեամբ վարձարանին մէջ հոգեւոր գեղեցիկ հանգիս մի կատարուեցաւ։ Ըստ սովորութեան նորին թեան ամսոյ, և պարագայիս յարեար քան մը ատենախօսութիւններ կարդուեցան ի դոհուանութիւն սրտի բոլոր հանդիսատեսաց։

Յիշեալ վարձարանին աշտերտոց հարցաքննութիւնը անցեալ շաբթուանէ սկսեալ կը շարունակուի, ի ներկայութեան օսումնական անձանց։ Կըլտեմ թէ աշտերտները ըստ մեծի մասին արժանաւոր պատասխաններ կուտան իրենց կողմ հարցմանց։

—Իզմիրի Անգլիցիոյ նոյն տարի հիւպատոս մեծարդոյ միտր Ռ. Վ. Քէյնգը պէջ հինգշաբթի օրը անգլիական շաքենաւոր մի հատ Իզմիր, ուր առժամաւոր յարգանքը ընդունուեցաւ։

ԵՌԵՎԱՆԻ ԿՆԵՐԵՐ ԼՈՒՐԵՐ

Բամպակները շատ կուգուն և գիները բարձրացան։ Այս շաբթու 360 հակ բամպակ վաճառուեցաւ 1360-1325 զուրուշի կենդինարը ըստ տեսակին։ Բայց յայտնաւէ Կոյեմբեր և Կեկտեմբեր ամսոց մէջ յանձնեցու պայմանաւ 4500 կենդինար բամպակ վաճառուեցաւ 1030-1190 զուրուշի, արժեքին երկու երրորդ մասը կանխիկ վճարմամբ։

Տօրոնը ևս կուգուն, ու 1035 հակ վաճառուեցաւ 245-290 զուրուշի Բանգիլի դրամով։

Լճիսին գիները հաստատուն են և 114 կողով նոր հունձի ափիս վաճառեցաւ 140 զուրուշի շէքին օսմանեան լիւան 100 զուրուշի հաշուելով։

Փաւամուտը քիչ մը թուլ է։ այսու ամենայնիւ այս շաբթու 4000 կենդինար վաճառեցաւ 82 զուրուշի կենդինարը։

Շէհրին դիւրավաճաւ է 11-12 ուկէս զուրուշի օխան ըստ տեսակին։

Սիւրբի բուրդը կուգուն և Երկը ըստած տեսակէն այս շաբթու 5000 կենդինար գնոյ առնուեցաւ 430-440 զուրուշի։

ԾԱՆՈԹՅՈՒՆԵՐ

Յարգոյ տօրքեր Միքիաի բժիշկը իմաց կուտայ հասարակութեան, քի շաբաթը երկու անգամ այսինքն երկուշաբթի և ուրբաթ օրերը ժամը 11ին միմեքե կեսօր ըստ երկուշաբթի հիւանդներ կընայի ձրիաբար մօտիւ Էօմէն Պիոնի դեղավաճառին խօսուրք բիւ 12, որ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցայն դիմացն է։

Պարոնաք Իրար Ֆրեո դեղավաճառները կը ծանուցանեն հասարակութեան քի, Երկուշաբթի և Ամիրիկայի գլխաւոր գործատանց հետ դաշնադրութիւններ և պայմանագրութիւններ ըրած ըլլալով, յետ այստիկ իրենց քով միշտ պատրաստ պիտի գտնուին մեծ բանակութեամբ ամեն տեսակ դեղորայք, բժշկական բազմաթիւ նիւթեր, քիմիականութեան և Ֆորմալինի շատ արդիւնք (produit)։ Այս ամեն բաները աման գիներով պիտի ծախուին Եւրոպայի և Ամերիկայի գործատանց վաճառած գիներով պիտի ծախեն։ Բաց յայտնաւէ պարագայի Իրար Ֆրեո, դեղավաճառաց քով կը գտնուին ամեն տեսակ դեղերը որ ծանուցեալ են միմեքե այս օրս։ Վաճառումները պատրաստ դրամով կըլլան, օսմանեան լիւան 100 զուրուշի։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՂԵՄ  
ՀՐԿԻԶՈՒԹԵԱՆ  
**THE COMMERCIAL UNION**  
ASSURANCE COMPANY.  
19, Cornhill, London.

Այս ընկերութեան հիմնադրութիւնը ու պայմանները արձանագրեալ են Անգլիոյ բարլամենթին Վիքթորիա կոչուած 7երորդ և 8երորդ կանոնադրութեան մէջ, գլուխ 140։

Յիշեալ ընկերութեան դրամագումարն է 2,500,000 լիւան սթերլին։

Անոնք որ կը փափաքին ապահովել ընդդէմ հրկիւզութեան շարժական կամ անշարժ ստացուածք, կը հրաւիրուին դիմել առ պարոնայս ԿՈՒՄՄԵՐՍԻԱՆ, որ այս ընկերութեան գործակալներն են Իզմիրի մէջ։

Խմբակիր—տէր լրագրոյն,  
Դ. Կ. Գ. Պալատական։

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐՇԱՆՈՅՍՈՒՄՈՒՄ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ